

Ekonomi Bakanımızın İzmirde tedkikleri

B. C. Bayar kooperatifçilerle mühim bir konuşma yaptı

Hükümet dış ticaretin teşkilâtlandırılmasında kooperatifçiliği bir umde olarak ele almıştır

B. CELÂL BAYAR'IN SÖZLERİNDEN PARÇALAR

- Harici ticaretimizde kooperatifleri, milli ekonominin icablarına göre nâzım olarak kullanacağız.
- Muayyen mıntakalarda tekâsüf eden mahsul, aynı zamanda kazanç da temin ettiği takdirde onu kooperatifleştirmek bizim için vazifedir.
- Bizim üzüm ve incir için yapacağımız en mühim iş, bunların kalitesini yükseltmek ve bu mahsul-leri temiz işlemek ve kalitenin değişmeyeceği hususunda alıcıya emniyet vermektir.
- Üzüm rekoltemiz mikdar itibarıyla yüzde yüz de yüz artmıştır. Bundan beş altı sene evelkine

- nazaran bugün istihsalâtımız yüzde yüz artmıştır.
- Kooperatiflere âtiyen vereceğimiz vazifelerden biri de yaş meyva ihracatı işidir.
- Karabük fabrikası için binlerce ton demir getirecek vapurlar soğuk hava tertibatlı olacak ve giderken bizden yaş meyva alıp götüreceklerdir.
- Kooperatifler harici ticaretimiz için en iyi teşkilât ve vasıtaadır.
- Kooperatiflerin yaşyacağını ve hükümetin size yardım edeceğini vâdediyorum.

İzmir, 16 (A.A.) — Ekonomi bakanı B. Celâl Bayar, yeni teşekkül eden yedi incir ve sekiz üzüm kooperatifinin ticaret odasında yaptıkları toplantıda iç ve dış ticaretimiz ve kooperatif teşkilâtları hakkında tüccarlarla aşağıdaki hasbihalde bulunmuştur:

— Arkadaşlar, intihab ettiğiniz arkadaşlar çok ağır ve mesuliyetli işleri üzerlerine almışlardır. Kendilerine candan muvaffakiyetler dilerken vazifelerinin ağırlığı üzerinde bilhassa nazarı dikkatlerini celbetmek isterim. Kooperatifçilik memleketimizde artık bir münakaşa mevzuu olmaktan çıkmıştır. Kooperatifçilik, şimdiye kadar bir ikisi müstesna olmak üzere amatörce yapılmış işlerden mürekkebtir.

Biliyorsunuz ki, kooperatif, had-di zatinde çok iyi ve çok faydalı bir teşekküldür. Ortaklarının menfaatlerini korur, içtimai terbiye verir ve kendine mahsus ahlâki düsturları vardır.

Kredi kooperatifleri kanunu çıkıktan ve tecrübelerle müsteniden tadiller yapıldıktan ve kredi kooperatiflerinin satış kooperatifleriyle hemahenk olarak yürümesi imkânları hazılandıktan sonra kooperatif işi çok ehemiyet kesbetmiştir. Böylece kooperatifçilik artık amatörce ve heveskârane yapılan bir iş olmaktan çıkmış, çok ciddi ve ehemiyetli bir şekil almıştır.

Bunun ehemiyetini size şu şekilde hülasa edebilirim :

- 1 — Burada kooperatife dahil binlerce ailenin maiyetlerinin temini ve kazançları,
- 2 — Hükümet cephesinden harici ticaretimizin teşkilâtlandırılması.

(Sonu 5. inci sayfada)

NAZILLI FABRİKASI

20 milyon metre basma işliyecek

B. Celâl Bayar Nazillide

İzmir, 16 (Hususî muhabirimizden) — Ekonomi bakanı B. Celâl Bayar, beraberindeki mebuslar, İzmir vali ve belediye reisi ile bu sabah Nazilli k o m b i n a s ı n a gitti. Yollarda fabrikalar tarafından uzun düdüklelerle selmâlandı. Kombinayı baştan aşağı gezerek tetkik etti.

Kombinanın montajı eylülde bitecek, 25 birinci teşrinde de açılacaktır.

Kombina yılda 20 milyon metre basma işliyecektir. Ayrıca İzmir muhيتينin el tezgâhları için üçyüz bin kilo iplik yapacaktır. Altı aylık sipariş şimdiden alınmış bulunmaktadır. Bugünkü piyasa fiyatından dört kuruş aşağıya satış, fabrikayı idare edebilecek, ayrıca kâr da bırakacaktır.

Bakan Nazilli'de 1 numaralı pavyonu iplik ve dokuma tezgâhlarını gezerek fabrika müdürü kendisine izahat

(Sonu 5 inci sayfada)

İzmir incirleri ambalaj yapılırken

ATATÜRK'LE AFGAN KIRALI ARASINDA SAMİMİ TELGRAFLAR TEATİ EDİLDİ

Saadabad paktı

Cihan sülhunun esaslı desteklerinden birini teşkil eden mühim bir eserdir

Ankara, 16 (A.A.) — Dört kardeş millet arasında aktedilen Saadabad misakı münasebetiyle İran Şahınşahı ve Irak kralının Reiscicum-hurumuz Atatürk'e gönderdikleri muhabbetkâr telgrafları ve Atatürk'ün büyük bir samimiyetle verdikleri cevabları evelce neşretmiştik. Şimdi aynı samimiyet ve muhabbetten mülhem olan Afganistan Pa-dışahının telgraflarıyla Atatürk'ün cevaplarını da aşağıya yazıyoruz:

Ekselâns Kemal Atatürk

Türkiye Cumhuriyeti Reisi

Ankara

Dört kardeş ve dost memleketlerimiz arasında imzalanan Saadabad misakı münasebetiyle siz ekselâns en hararetle tebriklerimi arza müsaraafta ediyorum. Saadabad misakının bizim dört memleketlerimizin tesanüd ve kardeşliği ve sülhün muhafazası için en müessir bir âmil olacağına kaniim. Bu fırsattan istifade ederek siz ekselânsın şahsî saadeti ve Türkiyenin refah ve ikbal için en samimi temen-nilerimi arz ederim.

Afganistan Padişahı
MOHAMMED ZAHİR

Afganistan Padişahı Majeste

Mohammed Zahir Han

Kâbil

Saadabad misakının imzası münasebetiyle göndermek lütfunda bulun-dukları telgrafta büyük bir memnuniyetle aldım. Dört kardeş millet arasın-da mevcut en sıkı dostluk rabitalarını bir kat daha teyid ederek cihan sülhunun esaslı desteklerinden birisini teşkil eden bu mühim eserin, millet-lerimizin barış severliği sayesinde meydana gelmiş olması hepimiz için iftiharî mucib bir hâdisedir. Saadabad misakının milletlerimize kutlu olma-sını temenni ederken bu hayırlı vesile ile zatı humayunlarının sihat ve sa-adetini ve Kardeş Afganistanın refah ve ikbalini yürekten dilemekle bah-tiyarım.

K. ATATÜRK

Karışmazlık

İngiliz plânı müzakereye esas olacak

Londra, 16 (A.A.) — Karışmazlık komitesinin akşam celsesi saat 16 buçukta açılmıştır.

Fransa namına söz söyleyen B. Korbin karışmazlık anlaşmasını kurtarmak için İngiltere hükümetinin bugün komiteye vermiş olduğu plânı hazırlamakla sarfetmiş olduğu gayreti samimî olarak takdir ettiğini söylemiş ve projenin en göze çarpan cihetinin birbirine bağlı birçok parçalardan mürekkebtir bir bütün teşkil etmesi olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

— Proje, bir takım kayıtlar altında muharib haklarının tanınması ile diğer bazı mütekaddim şartların ifası arasında bir rabta kurmaktadır. Bu şartlardan biri ispanyol limanlarına tarafsız görmeler konulması ve diğeri de ecnebi gönüllülerin geri alınmasıdır. Fransa, gönüllülerin geri alınması meselesinin komite çalışmasının inkişafında esaslı bir şekil aldığı görülmekle pek memnundur.

Bütün bu meseleler arasındaki iştirâkten dolayı muharib haklarının tanınması şekilleri müzakere edilmeden evel mütekaddim diğer iki meselenin tamamıyla anlaşılması lâzımdır. Bu hususta Fransa zamanı gelince mütalealarını bildirecektir. Keza Fransa projenin müzakereleri esnasında kara ve deniz kontrolü arasında mevcut olması lâzım gelen mantıklı münasebet hakkındaki düşüncelerini de bildirecektir. Alma-

(Sonu 4. üncü sayfada)

Moskova'da

İsmet İnönü'nün geçen seferki seyahatleri esnasında yapılan tak

BÜYÜK ELÇİMİZİN VERDİĞİ ZİYAFET

Moskova, 16 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: Dün B. Zekâi Apaydın, BB. Rüştü Aras ve Şükrü Kaya şerefilerine

(Sonu 4. üncü sayfada)

Bugün 12 sayfa

Başbetke

HATAY

Falih Rıfkı ATAY

Fransanın Suriye yüce komiseri Kont dö Martel, Hatay halkına yeni Sancak rejimini resmen ilân etmiştir. Kont dö Martel'in sözleri arasında şunlar var: yeni rejim Hatay halkına refah ve bah-tiyarlık getirecektir; Fransa rejim muvaffaklığı için elinden gelen yardımı yapacaktır; anlaşma harfi harfine tatbik olunacaktır; Sancak, Suriye ile Türkiye arasında anlaşmazlık sebebi değil, iki taraf için dostluk unsuru olacaktır.

Sayın yüce komiserin bu söz-leri Türkiye salâhiyet sahiplerinin fikirlerine ve kamoyunun arzularına tamamiyle uygun olduğunu söylemeye lüzum yoktur. Türkiye-nin, Hatayda, yeni rejimi muvaf-fak kılmak için aynı yardım vâdi, daha geçenlerde, Dış bakanımız Tefvik Rüştü Aras tarafından Su-riye gazetecilerine tekrar edilmiş-tir.

Yeni rejim bir hak davasını yerine getirirken, Sancak içinde yaşayan ekseriyet ve ekalliyetle-ri, maddî menfaatleri için, ve manevî hoşnudluk ve sükûnları için bütün inancaları getirmektedir. Yeni rejim, bütün sancaklıların ancak faydasına, ve yalnız, Sancak meselesini iç politika de-magojisine sermaye edinen bazı şamlıların zararına. Bazı şamlı kimselerin birkaç gündür gaze-telerimizde çıkan bir takım sözle-rine cevap vererek, Sancağın bu güzel bayram şevkini gölgelendir-mek istemeyiz. Fakat bu münase-betle Suriyenin türklere tarafından sevilen ve türklere sevdiği şüphe olmayan münevverlerine ve geni-ş halk yığınlarına hitab ederek, Türkiye cumhuriyetinin bu mese-leyi hallederken, türk ekseriyeti-nin hakkı ve inkılâbın şerefi ka-dar, Suriye ile dostluk ve yakınlık davasını göz önünde tuttuğunu a-çıkça söylemek isteriz. Yeni Suri-ye devleti doğarken, onu Türkiye komşusu ile ve bu komşuyu onun-la kardeşçe kucaklaşmaktan ve millî inkişaf gayretlerinin bağlı olduğu yakın - şark barış nizam-ının korunmasına birlikte hizmet etmekten menedecek hiçbir engel kalmaması lâzımdır.

Şamlı demagoglar şunu unutu-

(Sonu 4. üncü sayfada)

Ekonomi Bakanımız İzmirde kooperatifçilerle çok güzel ve mühim bir konuşma yaptı

(Baş 1. inci sayfada)

Gibi mühim işler mevzuu bahistir.

Dış ticaretimizin

teşkilâtlandırılması

Hükümetin harici ticaretimizin teşkilâtlandırılmasına verdiği ehemiyet ve kooperatiflere dahil olan kimselerin menfaatleri birleştirilince bunun ehemiyeti kendiliğinden tebarüz etmiş oluyor. Kooperatiflere dahil arkadaşlarımız şahsî ve meslekî menfaatlerini gördükleri kooperatiflerin iyi işleminde görmekle beraber millî ekonominin menfaatlerine de çalışmış olacaktırlar.

İki mühim meseleyi kendi bünyesinde toplayan kooperatifler ticarî müesseseler olmakla beraber onun yanı başında vatanperverlik vazifesini de görmektedirler. Hükümet harici ticaretin teşkilâtlandırılmasında kooperatifçiliği bir umde olarak ele almıştır. Kooperatifçilik Egede yeni değildir. Mühim kooperatifçilik hakkında tenevvür etmiştir. Bizim evvelâ Ege mintakasına ehemmiyet vermeyiznin sebeplerinden biri de daha evvelce burada kooperatifçilik terbiyesinin başlanmış olduğunu görmektir. Hepimiz bildiğiniz ki kooperatifçiliğin muvaffakiyetle çalışabilmesi için bazı şartların karşılanması lazımdır.

Kooperatif etrafında toplanan mahsulün bir muhitte tekâsüf etmiş olması ve ortakların birbirine yakın bulunması. Meselâ üzümü ele alalım: Üzüm bu mintakaya mahsustur. İncir de aynı şekildedir. Demek oluyor ki, kooperatif teşekkülünde esas olan ilk şart Egede mevcuttur.

Kooperatife dahil olan ortakların kendi menfaatlerini bilerek takip etmesi. Ege mintakasında bu şart da mevcuttur. Çünkü egeliler münevver vatandaşlardır.

Ahlâkî kaideler

Ahlâkî kaideler: Kooperatif her hangi bir sebeble müşkül vaziyette kaldığı zaman ortağın ahlâk borcunu eda etmesi keyfiyeti. Senelerce muvaffakiyetle çalışan bir kooperatif her hangi bir sebepten dolayı bir sene zarar ederse ortak kooperatife arkasını çevirmemeli ve kooperatife bağlı kalmalıdır. Bu vaziyette ortağın kooperatife ahlâk borcunu eda etmesi lazımdır. Kooperatife evvelâ kendimiz ikinci derecede memleket menfaati için kuruyoruz. Bu menfaati temin için mevcud elemanlar tamamen lehimize olmak üzere birleşmiştir. Birlik idare heyetine seçilen arkadaşlar siz arkadaşlara ve hükümete karşı çok ağır ve mesuliyetli bir vazife yüklenmişlerdir. Fakat en ağır vazifeler dediğim zaman korkmağa mahal yoktur. Bir iş ne kadar büyük mesuliyetli ve ağır olursa olsun vesaid mevcud olduktan sonra çıkar yolu bulunur. Şuna emin olmak lazımdır ki kooperatifler muhakkak surette muvaffak olacaktırlar ve ortakların menfaatine hizmet edeceklerdir. Haricî ticaretimizde kooperatifleri millî ekonominin icablarına göre nazım olarak kullanacağız. Bu kadar samimî arzular birleştiği takdirde muvaffak olamamak için hiç bir sebep yoktur. Size güveniyoruz. Sizin ahlâkınıza güveniyoruz. Aynı zamanda hükümet için söylüyorum. Kendimize güveniyoruz.

Satış kooperatiflerinin işlemesi

Az evvel satış kooperatiflerinin işlemesi için görüşülürken bu sene üç milyon liralık krediye ihtiyaç olduğunu söylediler. Teşkilât derhal gözümün önünde canlandı. Çünkü üç milyon lira bulmak bugün millî bankalarımız ve hükümet için müşkül bir iş değildir. Bu gün o haldeyiz, o hale geldik. Fakat elimizde devlet himayesinde ve kanuna müstenid bir teşekkül olmasa iş şahsî bir teşebbüs mahiyetinde kal-

sa üç milyon hattâ onun yarısı bile nerede bulunabilir? İşte teşkilâtın kuvveti burada da kendini göstermiş oluyor. Demek oluyor ki, bir camia olarak mukaddes addettiğimiz bir gayenin etrafında toplanınca onun maddî vasıtalarının da temin etmiş bulunuyoruz. Teşkilât var. Millî bankalar var. İşin icabı var. Bunlar kül halinde nazarı dikkate alınmca büyük şeflerimiz de bizi himaye ediyorlar. Ve bu suretle üç milyon liranın ve daha fazlasının ağırlığını hissetmiyoruz.

Size kooperatiften bahsederken söyle yapmak, böyle yapmak lazımdır diye sözümü uzatacak değilim. Burada işinize büyük ehemmiyet verdiğimizi ve onu hassasiyetle takip ettiğimizi gördüm. Bu bize iyi bir tesir yaptı. Ve istikbal hakkında ümidler verdi. Bu işin detayları üzerinde benden fazla malûmata sahibsiniz. Size yalnız ana hatlar hakkında şunu söyleyebilirim ki, kanun uzun zaman tetkikat yaptık ve sizler dinlendikten sonra bugünkü teşkilâtımıza uygun bir şekilde meydana gelmiştir. Kanun tanzim edilirken hükümetin maddî ve manevî mesuliyetini nazarı dikkate aldık. Krediler vereceğiz. İhracat yapacağız. Burada vatandaşların menfaatleri vardır. Buna karşı mesuliyet duyuyoruz. Bunun için de idare müdürlerini tayin hakkını kendimizde görüyoruz ve nihayet bir kısım vatandaşlarımızın terfihine hizmet etmiş olacağız, esas sizin kazanacağınız ve sizin muvaffak olmanızdır. Bundan dolayı birlikte ve diğer kooperatiflerde vazife alacak arkadaşlarımızın intihabında sizin mutlak bir hürriyetle hareket etmenizi istiyoruz. Emin olduğunuz adamları seçmiş ve iş başına getiriniz. Bilhassa mahsule fiyat takdir edecek arkadaşlarımızı yani eksperlerin intihabı çok güç bir iştir. Çok dikkatli hareket etmek lazımdır. Buradaki kooperatiflerin muvaffakiyetini nümune itihaz edecek memleketimizin diğer mintakalarına da gödeceğiz. Meselâ yarım fındık için düşünüyoruz. İlerde pamuğu düşünüyoruz ve büyük iş olarak da tütüncülüğü ele alıyoruz.

Mahsulleri kooperatifleştirmek

Demim söylediğim gibi muayyen mintakalarda tekâsüf eden mahsul aynı zamanda kazanç da temin ettiği takdirde onu kooperatifleştirmek bizim için bir vazifedir.

Bunu söyleyişimin sebebi muvaffakiyetlerimizin diğer vatandaşlara da nümune olacağını ifade etmektir. Kooperatifçilik yolunda fena bir nümune göstereceğimizi hatırlama bile getirmek istemiyorum. Ben size nutuk söylemiyorum. Konferans da vermiyorum. Sizin yüzünüze bakarak söz söylemekten zevk alıyorum. Soracağınız şeyler varsa cevaplarımı vermeye hazırım

Üzüm ve incir

Bu konuşmadan istifade ederek haricî ticaretimizde mühim bir mevki olan üzüm ve incir hakkında faideî bazı izahat vermek isterim. Haricî ticaretimizde miktar ve kıymet itibariyle mühim bir mevki alan maddelerimizden biri üzümdür. Fakat, satış kolaylığı itibariyle incir daha müsaid vaziyettedir. Yani incirin satışı üzüme nazaran daha kolaydır. Fakat heyeti umumiyesi itibariyle üzüm, incir, fındık, tütün, lüks maddesi addolunmaktadır. Alıcılar müreffeh bir seviyede iseler bunlara rağbet gösteriyorlar. Haricî piyasalarda maîşet zorluğu baş gösterince istihlâk azalmaya başlıyor. Herhangi bir buhran karşısında memleketler ihtiyatî tedbirler almak isteyince evvelâ bu mahsullerin ithal ve istihlâkını tahdid ediyorlar. Fakat bu sözlerim sizi korkutmasın, bugün bunlar zaten yapılmıştır. Meselâ en çok mal sattığımız memleket üzüm ve inciri mümkün olduğu kadar az kullanmak için ne lazımsa yapmış ve en son hadde kadar indirmiştir. Daha fazla in-

dirmesine imkân yoktur. İçtimai ve iktisadî zaruretlere veya dirije ekonomi yapan memleketler bizatihi karar vererek bu gibi maddelerin ithalini mümkün olduğu kadar azaltmıştır. Bugünkü hal bir istikrar vaziyetidir. Bugün istihlâki daha az miktarda indirmek mümkün olamamaktadır. Bu bize ferahlık verir. Ve üzümlerimizin satılacağına bir âlâmettir. Bugünkü şeraite göre söylüyorum. Harb ve saire gibi fevkalâde hatırlamada kalması lazım gelen üç mühim mesele vardır. Bunu zaten hepimiz bilirsiniz.

Bizim üzüm ve incir için yapacağımız en mühim iş bunların kalitesini yükseltmek ve bu mahsulleri temiz işlemek ve kalitenin değişmeyeceği hususunda alıcıya emniyet vermektir. İçerisinde çürük yoktur dediğimiz zaman, katî surette çürük bulunmamalıdır.

İçerisinde bu tipten başka yoktur, dediğimiz zaman, başka tip bulunmamalıdır. Şereflî bir tüccar bono müddeti gelince borcunu gününde ödemek için nasıl hassasiyet gösterirse biz de aynı hassasiyetle markamızın gösterdiği şekilde malı temin etmeyi bir şeref borcu bilmeliyiz, bunu hepimiz biliyoruz. Kooperatiflerin yapacağı en mühim ve esaslı vazife de bu olacaktır. Avrupada ki müşterilerin kooperatifin markasını görünce ona her cihetçe emniyet gelmesi ve itimadının sarsılmaması lazımdır. Bu cihet temin edildiği takdirde mahsullerimizin satışı için endişe yoktur. Mahsullerimiz lüks olmakla beraber bir sınıf halkın sarf ve istihlâk etmesi mecburiyetinde kaldığı maddelerdendir. Satış meselesine gelince, bunlar, politika icablarına göre değişir.

Üzüm rekoltemiz miktar itibariyle artıyor

Üzüm rekoltemiz miktar itibariyle artmaktadır. Bundan beş altı sene evveline nazaran bugün istihlâtımız yüzde yüz artmıştır. Fakat, bunun mahzurlu noktaları vardır. Eski ihtiyar bağları bırakıyor yeni bağlar açıyoruz. Ve bu yüzden malın cinsi bozuluyor. Malın maliyeti de yükseliyor. Eski bağları gençleştirmeyi düşünüyoruz. Tatbikatı müşkülâtı anlıyorum. Üzüm istihsal ve istihlâki bütün dünyada standart bir hale gelmiştir. Her memleket istihsalâtını arttırırsa vaziyet mustahsil memleketler zararına olur. Size üzüm istihsalâtını tahdid edelim. İstihsalâtımızı arttırmayalım demiyorum. İyi mal çıkarmak hususunda gayretimizi arttırmaya çalışalım diyorum. İncirde de vaziyet böyledir. Bilmem kaç sene evvelki ile şimdiki incirin nevinin mukayese edecek olursak kalite itibariyle netice lehimize değildir. İncirlerimiz nefis olduğu için satılıyor. Diğer memleketler incirleri kabuğu daha kalın bekleli ve tatsızdır.

Hattâ bazı piyasalarda bizim incirlerimiz satıldıktan sonra diğer memleketler incirleri piyasaya çıkarılarak satılmaktadır. Kurt meselesi hastalık hikâyesi propagandalarına rağmen bu böyledir. Bu iki noktayı nazarınızda candelirmek isterim. Yavaş yavaş kelimesini lügatimizden silmek lazımdır. Biz için icabına göre hareket ederiz.

Bu senenin satışları

Bu senenin satışlarına gelince bir iki hafta geçmeden evvel vaziyet hakkında kongreye bir şey söyleyemeyeceğim. Fakat geçen seneye nazaran ümitlerimizi kıracak beynelmilel bir vaziyet yoktur. Bu sene mahsul memleketimizde azdır. Diğer memleketlerde de nasıl olduğunu tetkik etmek icabeder. Henüz beynelmilel vaziyet hakkında bana şahis malûmat verilmemiştir. Hakikî vaziyet ancak beynelmilel piyasamızın anlaşılmasından sonra belli olacaktır. O vakit, müstalea dermeyan edebiliriz. Rekolte az ise mahsul kendiliğinden yükselecektir. Fakat incir için böyle bir zaruret yoktur.

Çünkü incirin piyasası Türkiyede İzmirde ve Aydıncıdadır. Daha doğrusu bir kelime ile sizin elinizdedir. İyi bir satıcı gibi onu elinizde tutarak incir fiyatları üzerinde nazım olmalıyız. Kooperatiflerden bunu bekliyoruz. Fakat üzüm için beynelmilel piyasa icablarına uymak zarureti daha fazladır. İngiltereye iyi mal satmak hepimiz için gaye olmalıdır.

Yaş meyva ihracatı

Kooperatiflere atıyen vereceğimiz vazifelerden biri de yaş meyva ihracatı işidir. Buna ehemmiyet verdikçe mahsul fazlalığı endişesini önlemiş olacağız. Fakat bunun için teşkilât, soğuk hava tesisatı lazımdır. Burada bir tane yapacağız. Frigorifik vapurlar için nafia vekâletleriyle çalışıyoruz. Soğuk hava tesisatı vapurlar için de uğraşyoruz.

Arkadaşlarımız frigorifik vapurlar için bir mukavele yaptılar. Karabük fabrikası için binlerce ton demir getirecek vapurlar soğuk hava tertibatlı olacak ve giderken bizden yaş meyva alıp götürecektir. Bu suretle üzüm, kavun, karpuz, elma ihracı imkânlarını daha geniş miyasta temin edeceğiz. Hükümet size söylediğim teşkilâtı temin eder

Satış için de haricî teşkilâtı çalıştırır. İyi kalite mahsul yetiştirmek bunları temiz olarak işletmek, satmak kâr ve zarar hesabını yapmak vazifeleri de size düşer. Kooperatifler, bunu üzerine alacaktır.

İşler teşkilâta bağlanacak

Görülüyor ki, işler, teşkilâta bağlanmca kolaylaştırılmış oluyor. Vekil olarak, mebusunuz olarak eski arkadaşlarımız sıfatıyla size faydalı olmaya hazırım. Büyük Şef Atatürk kooperatifle-

Atlantikte Ticarî hava servisleri

Londra, 16 A.A.) — Amerikadan İngiltereye dönmekte olan olan Kaledonia isimindeki İngiliz deniz tayyaresi, katettiği mesafenin 300 mile yakın olduğunu gece yarısı bildirmiştir.

Saat 23, 30 da Foyne'dan Amerikaya dönen Klipper isimindeki Amerikan tayyaresi hareketinden beri 400 mil lik bir mesafe katettiğini haber vermiştir.

İki tayyare Atlantik denizinin üstünde pek yüksekte bu sabah saat 4,41 de karanlıkta İrlanda kıyılarına 1,100 mil mesafede karşılaşmışlardır.

Her ikisi de her şeyin yolunda gittiğini birbirlerine bildirmişlerdir.

Kaledonia 12 saatte Atlantik Okyanosu geçti

Londra, 16 (A.A.) — Kaledonia tayyaresi saat 10,32 de Foyne'e gelmiştir. Tayyare Atlantik denizini 12 saat 7 dakikada geçmiştir.

Botwoods, 16 (A.A.) — Klipper tayyaresi 16 saat 24 dakika süren bir uğuştan sonra saat 11,49 da burada karaya inmiştir.

5000 kilometrelik hava sürat rekoru

Lö Burje, 16 (A.A.) — Bükreş - Tunus - Paris - Bükreş dairesi içinde Rossinin rekoru olan 5000 kilometrelik sürat rekorunu kırmağa teşebbüs etmiş olan Prens Kantaküzen, dün sabah saat 8.10 da Lö Burje üzerinden uçmuş ve Bükreşe doğru yoluna devam etmiştir.

rin candan taraftarıdır. Başvekilimiz İnönü kanaat getirmiştir ki, kooperatifler haricî ticaretimiz için en iyi teşkilât ve vasıta. Herhangi bir suitefehlümde mahal kalmamak için tekrar söylüyorum. Kooperatiflerde hiç bir suretle husumet zihniyeti yoktur. Kooperatifleri başkaların menfaatlerine sed çekmek için kurmuyoruz. Esas maksadımız zürra hesabına söylüyorum, kendi menfaatimiz için çalışmaktır. İhracatçıları da düşünmüyoruz. Onların da mazbut esaslar dahilinde çalışmalarını arzu ediyoruz.

Onlar bir taraftan çalışıp siz bir taraftan çalışırsanız memleket kazanır. Kooperatif teşkilâtında hiç kimseye karşı husumet şemmesi yoktur, menfi rol yoktur. İstedikimiz hakkını arayan insanların hakkını teslim etmektir. Maksat, muvaffakiyet teminidir. Menfi rol yoktur. Kooperatiflerin rolleri daima müsbettir. Siz bir tarafta onlar bir tarafta muvaffak olursunuz. Kooperatiflerin yaşayacağını ve hükümetin size yardım edeceğini vâid ediyorum. Üç sene evvel burada dolayınca benden kooperatif istemişlerdi. İşte şimdi kooperatifleri elinize teslim ediyoruz. Hepinize candan muvaffakiyetler dilerim.

B. Celâl Bayarın ziyaretleri

Ekonomi bakanı B. Celâl Bayar Üzüm kurulunun ziyafetinde hazır bulundu. Kuruldan sonra vilâyet, kumandalık, belediye ve partiyi ziyaret etmiş ve partide ihracatçıların bir toplantısına riyaset ederek kendileriyle uzun müddet görüşmüştür. B. Celâl Bayar akşam üzeri otomobille Karşıyaka'ya gitmiş, Bastonlu ve soğuk kuyuda bir müddet kaldıktan sonra değerli denizci kaskatlı gazinosunda oturmuş ve otomobille tekrar İzmirde dönerak akşam yemeğini şehir gazinosunda yemiştir.

Nazilli fabrikası

(Baş 1. inci sayfada)

vermiş ve Sovyet mütehassısı da müdürün izahatını tamamlamıştır.

Bu birinci fabrika pamukların ambarlardan alınıp otomatik âletlerle iplik imal kısmına getirildiği yerdir. Burada 34 - 38 numara ince iplikler yapılmaktadır. Pavyonda ilk parti makineler ağıstosun ilk günü işleyecektir. Müteakiben diğer makineler çalışmaya başlayacak ve 25 birinci teğrinde bütün tezgâhlar, yüzde 90 faaliyete geçmiş bulunacaktır.

Fabrikaların enstalasyonu fevkalâdedir. Teknik aksami piyasamızın ihtiyacına göre tadel edilmiştir. Fabrikada her sene ihtiyaçları karşılayacak miktarda, yani 400.000 kilo iplik yapılacaktır.

Yapılacak iplikler 12 - 34 numara lar arasındadır.

Bakanımız fabrikanın dokuma kısmıyla çok alakadar olmuş makine sayısını sormuştur. Fabrikada 768 makine çalışacaktır.

Nazilli fabrikası Kayseri fabrikasından daha ince işler yapacaktır. Fabrikanın faaliyet sahası ikiye ayrılmaktadır. Bunlardan birisi köylü kumaşları, diğeri şehirlî kumaşları yapacaktır.

Bakan fabrikayı dolaşırken, aldığı izahatla bu fabrikanın daha ucuz mal çıkarabileceğini öğrenmiş ve bunun üzerine :

"— Davanın ruhu burdadır.,, demmiştir.

Şimdiye kadar Türkiyede kullanılan basmalar dört renk, ve dört desen üzerine idi. Bundan sonra on desen ve on rek üzerine dokunacaktır.

Bakan, ve beraberindeki zevat Nazilliden doğruca Kuşadasına hareket etmiş, orada da yağ fabrikalarını gezmişlerdir.

B. Celâl Bayar yarın Çeşmeye gideceklerdir.

Türkkuşunun İnönü kampında çalışan gençler muallimlerle beraber

İNÖNÜ KAMPINDAN RÖPORTAJLAR

Plânör uçmadığı zaman mahzundur inönü gençliği bu büyük kuşu hiç kederli bırakmaz

K ampta bir günde ne iş yapıyorsunuz, diye bir soru soracak olursanız, size, bir liste verecektir. Bu liste üç aylık bir zaman içinde uçmak sanatını öğretecek bir tarzda hazırlanmıştır. Bu büyük hususiyetine rağmen kamptaki mesai, hiçbir zaman yıpratıcı bir mahiyet almıyor.

İnönünde çocuklar, sabah beş buçukta kalkmış oluyorlar. Bir gün evdeki çalışma ne kadar çetin olursa olsun, bu erken saatte kalkış, hiç birisini o gün için taze enerji ile plânörüne sarılmaktan alıkoymamaktadır: yüksek yaylanın, rüzgârı hiç eksik olmayan bu temiz havalı köşesinde sekiz saatlik bir uyku, yorgun adalelere dinçlik ve iş kabiliyetini cömertçe iade ediyor.

Kampın doktoruna sordum:

— İklim ve yaşayış farkları dolayısıyla acaba hastalık çok oluyor mu?

— Ne münasebet? Burada baş ağrısını bile bulamazsınız?..

Neşe, heyecan ve hareketin yarattığı bu tarifi güç hayat içinde ne hastalık, ne bedbinlik, ne uyuşukluk kalmıştır. Burada yaz, bir afyon ruhu gibi gönüllere sinmemiştir. Spor, heyecan, teknik, disiplin, teşkilât, hülâsa yeni cemiyetin bütün unsurları şu meydana toplanmıştır. Buraya hastalık ve uyuşukluk nasıl girebilir?

K ampta sabah çalışması 6.30 da başlıyor. 5.30 da kalkan talebe, 6.20 de kahvaltısını yapmakta ve 6.30 a kadar bayrak merasimi yerinde toplanmaktadır. Bayrak merasimi, meydana ortasında ve Atatürk büstünün altında yapılıyor. Burada evvelâ yoklama yapılmakta, sonra istiklâl marşı söylenmektedir. Yüzcü gencin bir ağzından söylediği İstiklâl marşı, burada yalnız onların değil, bu seslerin yankısını duyan koca bir yurd parçasının inancını tazeliyor. Talebenin kudsî bir vazife aşkı içinde yaptığı bu törenden sonra, öğleye kadar sürecek olan çalışma başlamaktadır.

Talebeler, postalar halinde ayrılmışlar, her postanın başında geçen sene Türkkuşundan C. brövesini almış bir genç bulunuyor. Talebeler, kendi yetiştikleri yerlerde A brövesini alarak gelmiş olan gençlerdir. Havacılıkla biraz alâkalandıktan sonra her zaman rastlayacağınız bu A, B, C bröveleri diye anılan ve plânörle uçuşta çok bilgilere sahip olmayı anlatan vesikalar, İnönü gençliğinin günler ve aylarca süren çalışmalarından sonra, uçmuş olmayı öğrendiklerini anlatan lisanslarıdır.

Plânör nasıl uçar? Motorsuz, elektriksiz plânör, koca plânör, bir tayyre kadar büyük plânör, kendisini itecek ve işletecek hiç bir vasıta olmayan koca plânör nasıl uçar?

Evvelâ plânörü uçurtacak olan muayyen şartlar aranır: tayyareci vücudu kafası kadar, kafası vücudu kadar sağlam olan adamdır. Bu, çok ince bir muayeneden sonra doktor raporu ile

Plânörün milletler arası, olan vasıfları bizim gençlerimizin elinde büyük bir meziyet daha kazanıyor: Bütün tehlike olabilecek taraflarının yok edilmiş olması... Çünkü bir çok memleketlerde kanadlanmak davasında olan nesiller, kırık kanadların vücudlarına basarak yükselmişlerdir.

Bizde iki yıldanberi Türkkuşu gençliğinden hiç birinin burnu bile k a n a m a d ı .

Yazan:

Cemal Kutay

tevsik ediliyor. Onun içindir ki bir tayyareci veya plânörçüden hiç bir zaman sıhat raporu aranmaz.

Plânörü uçurtacak olana evvelâ onun nazariyelerini, kumanda tertibatını öğretiyorlar. Bu nazariyeleri kavramak için fizik bilmek şarttır. Dün çok enteresan bir hikâyeye anlattılar. "Mektepte fizikten ikmale kalan türkkuşulu bir lise talebesine, öğretmeni ikmal imtihanı olurken, ne çalıştırsa onu anlat, demiş. O da, kendi sınıfından bir sınıf üstün olan talebelerin okuduğu hava cereyanları ve cisimlerin hava dahilindeki seyir nazariyelerini anlatmaya başlamış Öğretmen hayretle sormuş:

— Bunu nereden öğrendin?

— Türkkuşunda öğrettiler..."

Öğretmen fizikten zayıf sandığı talebesinin pek de kolay olmıyan bu bahisleri kendisine eksiksiz izah edecek kadar bilgi edindiğini görerek ona, iyi numara vermiş.

Bu gün temmuzun on altıdır.

Kamp açılışı on bir gün oluyor. İlk gün 4 plânör uçmuştu. Şimdi 14 plânör birden uçuyor. Önümüzdeki ay uçan plânörlerin sayısı, 65 şî aşacaktır. Ve eylül içinde İnönü semasında uçan plânörlerin sayısı 150 ye varacak.

Evvelâ rüzgâra karşı konulan bir plânörde yan muvazenesini öğrenen talebe, küçük rulelerde istikamet vermesini öğreniyor. Bundan sonra küçük sıçramalar başlamıştır. Artık plânörçü, emeklemeye başlayan çocuk gibidir. Yürümenin zevkini alan küçük; düşer, ağlar, fakat gene durmadan yürümek ister. Ya havada dolaşmanın zevkini alan genç?.. İlk sıçramalardan sonra uçmak arzusu onun bütün hayat ve gaye dizginlerini eline almıştır

Aeroplanik uçuş tekniğini, plotaj

teknikini, stard teşkilâtı bilgilerini, yetiştirdiği Türkkuşunda öğrenerek İnönüne gelmiş olan gencin bundan sonraki vazifesi, kendisine "seninle beraber havalandırılm", der gibi bakan plânöre yerleşerek, onun ağır vücudunu hafif havada kanadlandırmaktır. Yerde kaldığı zaman mahzun ve kederli duran plânör; havada uzun zaman kafeste kalmış bir kuş gibi neşeli ve delişmendir. Plânörün, milletlerarası olan vasıfları, bizim gençlerimizin elinde büyük bir meziyet daha kazanıyor: bütün tehlike olabilecek taraflarının yok edilmiş olması... Çünkü birçok memleketlerde, kanadlanmak davasında olan nesiller kırık kanadların vücudlarına basarak yükselmişlerdir.

Bizde iki yıldanberi, Türkkuşu gençliğinden hiç birinin burnu bile k a n a m a d ı .

Aile halinde seyahat edenler arttı

Aile biletlerinden istifade ederek seyahat edenlerin sayısı geçen yıla nisbetle çok artmıştır. Devlet demiryollarının aile halinde seyahat edecekleri için hazırladığı hususî tarifeye göre aileden biri tam bilet almakta, diğerleri %80 tenzilatlı biletlerle seyahat etmektedirler.

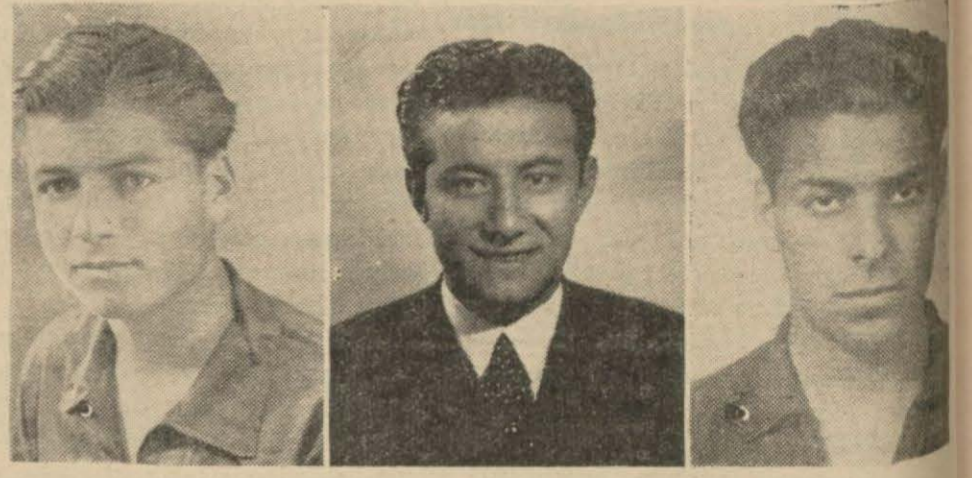
Aynı aileden sayılmak için aynı soy adını taşımak kâfi görülmektedir.

Gümrük ve İnhisarlar bakanlığı muhasebe direktörlüğü kadrosu

Yeni bir kanunla Finans bakanlığına bağlanan Gümrük ve İnhisarlar Bakanlığının muhasebe direktörlüğüne aid kadro Finans Bakanlığınca kabul edilmiştir. Halen bu muhasebede çalışan memurlar yerlerinde bırakılmışlardır. Yalnız muhasebe direktörünün maaşı yeni kadro ile bir derece arttırılmıştır.

SPOR

Belgrad maçına hazırlık Millî takım için bir kamp açıldı

Millî takıma Ankaradan namzed seçilen Niyazi, Hasan, Selim

D. spor - Çankaya karşılaşıyor

Önümüzdeki pazar günü saat 17 de Demir Spor ve Çankaya kulüpleri Ankara Gücü sahasında karşılaşıyor ve bölge tarafından evince konulmuş olan kupanın finalini oynayacaklardır. Çankaya kulübü, çoktanberi sahalarda göremediğimiz ve fakat maçtaki kuvvet ve muvaffakiyetlerini yakinen tanıdığımız enerjik gençlerden mürekkeptir. Gerçi azasından bir kısmının aralarından ayrılmış bulunmasına rağmen bu takımın yeniden iltihak eden tanınmış elemanlarla eski günlerini hatırlatacak bir dereceye geldiği kuvvetle söylenilmektedir. Cebeci sahasında haftanın muayyen günleri muntazam antremanlar yapan Çankayalılar bu hafta gösterecekleri oyun, bize gerek bugünkü ve gerekse yeni sene içindeki vaziyetini tesbit için de güzel bir fırsat vermiş olacaktır.

Demir spora gelince; son oyunlarını Rapidin karşısında gördüğümüz bu takım, kendi teşkilâtı içinde dağınık bir halde bulunan oyuncularını da bir araya getirerek kuvvetlenmiş ve bölge içinde oyunu heyecanla ve zevkle seyredilebilir bir takım haline gelmeye başlamıştır. İçlerinde ferdi meharret ve kabiliyetlerinden istifade edilen birçok eleman olduğu gibi programlı ve sistemli çalışmaları kendilerinin cemi olarak da iyi neticeler elde edebileceklerine herkesi inandırmaya başlamıştır. Başka başka meziyetler taşıyan bu iki takımın bu

Ağustos başında millî futbol takımımızın Belgradta yapacağı maçın hazırlık olmak üzere, futbol federasyonu tarafından, İstanbulda bir kamp açılmıştır.

Federasyon, bölgemizden millî takım için üç namzed seçerek bunları kampa davet etmiştir.

Bunlar, Gençlerbirliği kulübünün mensub Selim, Hasan ve Niyazidir. Selim, takımında sağ açık oynamaktadır. Çok enerjik ve topa temasıyla hakim bir oyuncudur. İyi bir sol için yanında millî takım için çok müfid olacaktır, kanaatindeyiz.

Hasan, Gençlerbirliğinin santrhalıdır. Millî kümeye iştirak eden seçkin takım içindeki santrhalflar arasında her suretle kendisini göstermiş bir futbolcudur. Daima ince hesablı ve görecül oynayan Hasanın millî takım santrhalı için en kuvvetli namzedlerden olduğu şüphesizdir.

Niyazi, genç ve yetişmek üzere olan bir sol içtir. Şutları anı ve çok kuvvetlidir. Belki millî takımda henüz oynamacak bir yaşa ve tecrübeye malik değildir. Fakat kampa iştiraki istikbalî bakımından çok isabetli olmuştur.

Federasyon bu üç futbolcunun 16 temmuzda kampta bulunmalarının teminini istemiş de üçü de tahsil hayatında bulunan bu güzide futbolcularımız askerlik kampı dolayısıyla hareketlerini bir kaç gün geri bırakmışlardır.

hafta karşılaşması bölge içinde güzel bir spor hareketi olacak ve futbol meraklılarını bir araya toplıyacaktır.

Foto sergisi için hazırlıklar başladı

Matbuat Umum Müdürlüğünden : İdareimiz tarafından 1936 senesi şubatı sonunda Ankarada açılmış olan Türkiye tarih, güzellik ve iş memleketi adlı foto sergisinin ikincisi, gene Ankarada önümüzdeki 1938 senesi ilkbaharında açılacaktır.

Bu sergiye de, birincisinde olduğu gibi, yurdumuzdaki profesyonel ve amatör fotoğrafların da iştiraki arzu edildiğinden, sanatkarlarımızın, yurdumuzun tarih, tabii güzellik ve her husustaki inkilâblarımız bakımından tarıttacak olan artistik resimleri hazırlayabilmesi için şimdiden keyfiyeti ilâna lüzum gördük.

Sergide jüri tarafından seçilen birinci, ikinci ve üçüncü fotoğraflara idareimiz tarafından gene birer şeref diploması verilecektir. (A.A.)

Ayasofya civarındaki kazı

İstanbul, 16 (Telefonla) — Ayasofya civarında profesör Bakster tarafından yapılmakta olan eski eserler kazısına para yardımında bulunan profesör Russel geldi. Kazıyı tetkik edecektir.

Hindistana sigara satışı

Hindistana sigara satışını temin etmek üzere Türkofis Bombay şubesinin sarfettiği gayretler semere vermiş ve bu memlekete ilk defa olarak 240,000 paket sigara satılmıştır.

Mal müdürleri arasında yeni tayinler

Şerefli Koçhisar malmüdürü BB Hayri Haymana malmüdürlüğüne, Kavak malmüdürü Şevki Pasinler malmüdürlüğüne, Çıldır malmüdürü Fuad Şavşat malmüdürlüğüne, Firka muhasebe kâtiblerinden Şakir İzmir müstahkem mevki muhasebe kâtibliğine, Kırşehir tahsilât kâtibi Hasan Ankara mektepler muhasebeciliği kâtibliğine, firka veznedarlarından İbrahim İzmir müstahkem mevki veznedarlığına, Ankara kazanç vergisi mütehassısı Şerefetin terfian aynı yer mütehassusluğuna, Siird tahsilât şefi Salim Diyarbakir tahsilât kontrol memurluğuna, levazım direktörlüğü, ikinci mümeyyizi Hamdi İstanbul evrakı matbuu ambarı memurluğuna tayin olunmuşlar ve merkez muhasebeciliği ikinci mümeyyizi Refet birinci mümeyyizliğe kazanç temiz komisyonu raporörü İslâm ve Nabi yerlerinde birer derece terfi ettirilmişlerdir.

Yaş meyva için tenzilâtli tarife

Devlet Demiryolları idaresi yaş meyva ve sebze, taze et, balık ve yoğurt nakline aid tenzilâtli tarifeyi Avrupa hattına da teşmil etmiş, ayrıca kavun ve karpuz nakline aid tenzilâtli tarifeden yeniden yüzde yirmi indirmiştir.